

سیاست خارجی ایران و منطقه‌گرایی

فرصت‌ها و چالش‌های ایران در منطقه غرب آسیا و آسیای جنوب غربی

(۱۳۵۷-۱۴۰۰)

دکتر محمدجعفر جوادى ارجمند

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
فصل اول: کلیات.....	۱۳
مقدمه.....	۱۴
۱- چارچوب مفهومی کتاب.....	۱۷
۲- ضرورت‌ها و بایسته‌های شناخت قدرت منطقه‌ای ج.ا.ایران.....	۱۸
۲-۱- تحول منطقه‌گرایی و موضوع جهانی شدن.....	۱۸
۲-۲- فقر ادبیات دانشگاهی در زمینه منطقه‌گرایی در ایران.....	۲۰
۲-۳- محیط شناسی و منطقه‌گرایی.....	۲۷
۲-۴- موضوع همسایگی و منطقه‌گرایی.....	۲۸
۲-۵- منطقه‌گرایی و مسأله وحدت و همگرایی جهان اسلام.....	۳۰
۳- مروری بر ادبیات منطقه‌گرایی و سیاست خارجی ایران در غرب آسیا.....	۳۱
۴- سؤال اصلی و فرضیه.....	۳۴
۵- سازماندهی پژوهش.....	۳۵
فصل دوم: منطقه‌گرایی در روابط بین‌الملل و سیاست خارجی.....	۳۹
گفتار اول - تعاریف و مفاهیم منطقه و منطقه‌گرایی.....	۴۰
۱- تفاوت‌های منطقه‌گرایی قدیم و جدید.....	۴۵
۲- منطقه‌گرایی نو یا توسعه خواه.....	۴۷
۳- منطقه‌ای شدن و منطقه‌گرایی.....	۴۹
گفتار دوم - منطقه‌گرایی و تحول در نظام بین‌الملل.....	۵۳

۶ □ سیاست خارجی ایران و منطقه‌گرایی

فصل سوم: منطقه‌گرایی در آسیا ۵۹

گفتار اول - اهمیت آسیا در نظام بین‌الملل و آینده آن ۶۰

گفتار دوم - تجارب منطقه‌گرایی در آسیا ۶۳

۱- هند به عنوان قدرت منطقه‌ای و نوظهور در آسیا ۶۶

۲- تجربه چین به عنوان قدرت منطقه‌ای و جهانی ۶۹

فصل چهارم: سیاست خارجی ایران و منطقه‌گرایی در غرب آسیا ۷۵

گفتار اول - ژئوپلیتیک و سیاست خارجی ایران در منطقه غرب آسیا در دوره پهلوی ۷۶

گفتار دوم - ژئوپلیتیک و سیاست خارجی ایران در غرب آسیا در دوره ج.ا.ایران ۸۳

۱- ژئوپلیتیک غرب آسیا و طرح خاورمیانه بزرگ ۸۵

۲- الگوی تعامل سازنده ایران در برخورد با طرح خاورمیانه بزرگ ۸۹

گفتار سوم - منطقه‌گرایی در سیاست خارجی ایران از منظر سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ ۹۲

۱- تعاریف، ضرورت‌ها و بایسته‌های سند چشم‌انداز ۹۲

۲- مفهوم شناسی سند چشم‌انداز و سند امنیت ملی ۱۰۱

۳- پیش‌ران‌های گفتمانی سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ ۱۰۴

۱-۳- گفتمان بسط محور و تأثیر آن بر منطقه‌گرایی در غرب آسیا ۱۰۶

۲-۳- گفتمان حفظ محور و تأثیر آن بر منطقه‌گرایی در غرب آسیا ۱۰۸

۲-۳- گفتمان رشد محور و تأثیر آن بر منطقه‌گرایی در غرب آسیا ۱۱۱

۴- رابطه قدرت نرم و الهام بخشی در سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ ۱۱۸

۵- قدرت افکنی، الهام بخشی و سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ ۱۲۴

۶- دولت احمدی‌نژاد و سند چشم‌انداز در سیاست خارجی: ارزیابی کوتاه مدت ۱۲۸

۷- سیاست خارجی دولت تدبیر و امید روحانی و سند چشم‌انداز ۱۴۰۴: ارزیابی کوتاه مدت ۱۳۲

..... ۱۳۲

گفتار چهارم - نظم امنیتی و منطقه‌گرایی در سیاست خارجی ایران در غرب آسیا ۱۳۸

۱- مفهوم نظم در سیاست و نظام بین‌الملل ۱۳۹

۲- بررسی رویکردهای نظم امنیت منطقه‌ای در غرب آسیا ۱۴۱

۱-۲- مجموعه امنیتی منطقه و رویکرد ج.ا.ایران در غرب آسیا ۱۴۳

فهرست مطالب □ ۷

۲-۲- الگوی امنیت همیارانه و رویکرد ایران در غرب آسیا..... ۱۵۲

فصل پنجم: رویکرد فرهنگی - تمدنی و سیاست خارجی ایران در منطقه آسیای جنوب

غربی..... ۱۶۳

گفتار اول - تمدن به مثابه سطح تحلیل..... ۱۶۴

گفتار دوم - مناطق به مثابه بر ساخته‌های اجتماعی هویت..... ۱۶۶

گفتار سوم - رویکرد برخورد تمدن‌ها و باز تاب‌های آن در ایران..... ۱۷۲

گفتار چهارم - فرصت‌ها و چالش‌های رویکرد فرهنگی - تمدنی..... ۱۷۷

۱- چالش هژمونی آمریکا در منطقه آسیای جنوب غربی..... ۱۸۱

۲- چالش‌های ژئوپلیتیک و ژئواکونومیک آمریکا در منطقه آسیای جنوب غربی..... ۱۸۵

۲-۱- ژئوپلیتیک دسترسی..... ۱۸۶

۲-۲- ژئوپلیتیک لوله‌های نفتی..... ۱۸۹

۳- جابجایی ژئوپلیتیک قدرت و امنیت..... ۱۹۲

۴- منطقه‌گرایی جدید و الگوی امنیت سازی ترامپ..... ۱۹۴

۵- جهانی شدن و رویکرد منطقه‌ای ایران در آسیای جنوب غربی..... ۱۹۸

۶- همسایگی و رویکرد منطقه‌ای ایران در آسیای جنوب غربی..... ۲۰۵

جمع‌بندی پایانی..... ۲۱۷

فهرست منابع..... ۲۲۵

۱- کتب فارسی..... ۲۲۵

۲- مقالات فارسی..... ۲۳۱

۳- منابع لاتین..... ۲۳۴

۴- پایان‌نامه‌ها..... ۲۳۷

۵- روزنامه‌ها و سایت‌های اینترنتی..... ۲۳۸